



Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 3343/2022
22.12.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића председника већа, Бранке Дражић и Драгане Бољевић чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Срђан Алексић, адвокат из ..., против туженог АД за управљање јавном железничком инфраструктуром „Инфраструктура железнице Србије“ Београд, ради исплате накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1544/22 од 17.06.2022. године, у седници већа одржаној дана 22.12.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 1544/22 од 17.06.2022.године у ставу првом изреке тако што се **ОДБИЈА** као неоснована жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Панчеву П1 634/21 од 24.02.2022. године у делу става трећег изреке којим је одлучено о накнади трошкова за исхрану у току рада и трошкова регреса за коришћење годишњег одмора за период од новембра 2015. године до фебруара 2018. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцу накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 96.608,85 динара у року од 15 дана од дана пријема пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Панчеву П1 634/21 од 24.02.2022. године, ставом првим изреке, одбијен је приговор стварне ненадлежности тог суда истакнут од стране тужене. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован основни тужбени захтев да се обавезе тужена да тужиоцу на име неисплаћене накнаде трошкова за исхрану у току рада и на име трошкова регреса за коришћење годишњег одмора, за период од новембра 2015. године до априла 2018. године, исплати појединачно одређене месечне износе са законском затезном каматом од дана доспелости па до исплате. Ставом трећим изреке, усвојен је евентуални тужбени захтев и обавезан тужени да на име накнаде трошкова за исхрану у току рада и на име трошкова регреса за коришћење годишњег одмора, за период новрмбра 2015. године до априла 2018. године, исплати појединачно одређене месечне износе са законском затезном каматом од дана доспелости па до исплате. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу

накнади трошкове парничног поступка у износу од 137.001,77 динара са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде па до исплате.

Одлучујући о жалби тужене, Апелациони суда у Београду је пресудом Гж1 1544/22 од 17.06.2022. године, ставом првим изреке преиначио пресуду Основног суда у Панчеву П1 634/21 од 24.02.2022. године у делу ставу трећег изреке и одбио као неоснован тужбени захтев којим је обавезан тужени да, на име неисплаћене накнаде трошкова за исхрану у току рада и на име трошкова регреса за коришћење годишњег одмора, за период од новембра 2015. године до фебруара 2018. године, исплати тужиоцу појединачно одређене месечне износе са законском затезном каматом од дана доспелости па до исплате. Ставом другим изреке, укинута је пресуда Основног суда у Панчеву П1 634/21 од 24.02.2022. године у престалом делу става трећег изреке којим је обавезан тужени на исплату износа са припадајућом каматом на име неисплаћене накнаде трошкова за исхрану у току рада и на име неисплаћених трошкова регреса за коришћење годишњег одмора за март и април 2018.године, и у том делу предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење. Ставом трећим изреке, укунуто је решење о трошковима поступка садржано у ставу четвртом изреке и предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучи на основу чл. 403. став 1. тачка 2. ЗПП и 404. ЗПП. О тужиочевој ревизији није одлучивано као о посебној ревизији, јер је чланом 403. став 2. тачка 2. ЗПП прописано да је ревизија увек дозвољена ако је другостепени суд преиначио првостепену пресуду и одлучио о захтевима странака.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11, 49/13 - УС, 74/13 - УС, 55/14 и 87/18), Врховни касациони суд је утврдио да је ревизија тужиоца основана.

У поступку доношења побијане пресуде, није учињена битна повреда одредба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је са туженим закључио анекс број 4. уговора о раду од 28.08.2015. године којим је измењен уговор о раду од 05.02.2003. године и тужилац премештен на послове - ... у ... за .../ Станица ..., са коефицијентом посла 1,95. Анексом колективног уговора за ЈП „ Железнице Србије“ (Сл. гласник Железнице Србије бр.4/2006 од 08.08.2006.године) чланом 5. наведено је да је у вредност једног радног часа за обрачун и исплату зараде (за период јануар-јун 2006. године у износу од 53,50 динара и за период јул-децембар 2006.године у износу од 56,00 динара) укључена и месечна вредност за исхрану у току рада и вредност 1/12 накнаде регреса за коришћење годишњег одмора сведена на један радни час. Исто је предвиђено и Колективним уговором „Железнице Србије“ АД од 24.03.2015. године, који се примењује и на запослене преузете код туженог. Из обрачунских листа не може се утврдити да ли је у вредност једног радног часа садржан и износ трошкова за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора.

Првостепени суд је усвојио евентуални тужбени захтев, применом члана 118. став 1. тачка 5. и 6. Закона о раду, утврђујући висину накнаде на основу налаза и мишљења судског вештака који је накнаду обрачунао применом критеријума из

претходног Колективног уговора (послодавца претходника) и на основу расположиве документације.

Одлучујући о жалби туженог другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев за исплату регреса за годишњи одмор и накнаду трошкова исхране у току рада, за период од новембра 2015. године до фебруара 2018. године, са образложењем да је тужиоцу накнада по оба основа исплаћена у складу са одредбом члана 118. став 1. тачка 5. и 6. Закона о раду и одредбама Анекса Колективног уговора и Колективног уговора из 2015. године и да се право на накнаду трошкова по основу регреса за коришћење годишњег одмора и за исхрану у току рада остварује у складу са општим актом и уговором о раду. По ставу другостепеног суда, наведене накнаде не морају бити номинално изражене у одлуци послодавца, што проистиче и из одлуке Уставног суда по уставној жалби којом приликом је оцењена уставност и законитост Закона о платама у државним органима и јавним службама у делу којим је прописано да коефицијент садржи накнаду за топли оброк и регрес.

Имајући у виду наведено, правилно је указивање тужиоца у ревизији на погрешну примену материјалног права.

Законом о раду предвиђено је право запосленог на накнаду трошкова у вези са радом. Законом о изменама и допунама Закона о раду (“Службени гласник РС” бр.61/05), који се примењује од 01.01.2006. године, предвиђено је и право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора (члан 118. тачка 5. и 6.), који морају бити исказани у обрачунској листи за све запослене. Анексом Колективног уговора туженог („Службени гласник РС“ бр. 4/06), одредбом члана 2. измењен је члан 57. Колективног уговора па је предвиђено да запослени има право на зараду која се састоји од зараде за обављени рад и време проведено на раду, примања за исхрану у току рада и примања за регрес за коришћење годишњег одмора. Одредбом члана 5. став 1. анекса измењена је и одредба члана 61. па је одређена вредност радног часа за обрачун и исплату зараде за јануар-јуни 2006. године у висини 53,50 динара, а за период јули – децембар 2006. године 56,00 динара. Чланом 5. став 6. Анекса прописано је да у вредност једног радног часа из става 1. и 2. овог члана укључена је и вредност за исхрану у току рада и вредност 1/12 накнаде регреса за годишњи одмор сведена на један радни час.

Из оваквог утврђења вредности радног часа не може се утврдити који износ представља накнаду за трошкове исхране и регреса за коришћење годишњег одмора, јер исти нису исказани у номиналним износима.

Како је почев од 01.01.2006. године запосленима дато право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора, послодавцима је остављена могућност да својим актом утврде висину тих накнада који могу бити већи или мањи од накнада предвиђених Општим колективним уговором. При том, висина ових накнада мора бити одређена линеарно за све запослене, односно ови трошкови морају бити исплаћени свим запосленима у истом износу, без обзира на стручну спрему, звање и радно место. У конкретном случају тужени у току поступка није доставио суду одлуку о висини ових накнада, као ни судском вештаку ради израде налаза и мишљења, из чега се основано може закључити да одлуку није ни донео. То не искључује право тужиоца на исплату ових накнада. Не може се прихватити да су запосленима, па и тужиоцу, ови трошкови исплаћени кроз висину цене рада, с обзиром

да се тужени није изјаснио о њиховој висини, нити је износ накнаде за регрес и трошкова за исхрану у току рада номинално исказао у платној листи тужиоца, како је то предвиђено Законом о раду. На основу изнетог, могло би се закључити да је тужени у погледу исплате наведених накнада, законске одредбе примењивао на штету тужиоца.

Обзиром да анекс колективног уговора туженог не садржи конкретну регулативу која утврђује висину ових накнада, тужилац може потраживати накнаду у нето износу према параметрима из ранијег Колективног уговора. Тужилац је тужбени захтев поставио у висини износа накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора утврђених на основу налаза и мишљења вештака, применом наведених параметара. Стога је овако постављени тужбени захтев основан.

На основу изложеног, применом члана 416. став 1. ЗПП, Врховни касациони суд је преиначио другостепену пресуду тако што је одбио жалбу туженог и потврдио првостепену пресуду којом је усвојен евентуални тужбени захтев.

Тужиоцу који је успео са ревизијом, сагласно одредбама члана 153, 154. и 163. ЗПП и важећој Адвокатској тарифи и таксној тарифи досуђени су трошкови ревизијског поступка и то на име састава ревизије износ од 21.600,00 динара (18.000,00 динара увећано за 20% на име ПДВ-а, обзиром да је пуномоћник тужиоца обвезник који плаћа ПДВ), на име судске таксе на ревизију износ од 30.003,54 динара и на име судске таксе на одлуку износ од 45.005,31 динара, укупно износ од 96.608,85 динара.

**Председник већа – судија
Бранислав Босиљковић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић